

Circulaire

Brussel, 2 maart 2015

Kenmerk: NBB_2015_11

uw correspondent:

Kurt Van Raemdonck

Tel. +32 2 221 53 39 – Fax +32 2 221 31 04

kurt.vanraemdonck@nbb.be

Vrijstellingsbeleid van de Bank op grond van artikel 105 van de wet van 21 december 2009 (elektronisch geld)

Toepassingsveld

Rechtspersonen die worden vrijgesteld op grond van artikel 105 van de wet van 21 december 2009 op het statuut van de betalingsinstellingen en van de instellingen voor elektronisch geld, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienstaanbieder en tot de activiteit van uitgifte van elektronisch geld en de toegang tot betalingssystemen (hierna "de Wet").

Samenvatting/Doelstelling

De circulaire strekt ertoe het vrijstellingsbeleid van de Nationale Bank van België (hierna "de Bank") op grond van artikel 105 van de Wet nader te omkaderen.

Structuur

- 1. Indiening van dossier tot vrijstelling*
- 2. Draagwijdte van de vrijstelling*
- 3. Gevolgen van de vrijstelling*
- 4. Rol van de erkende commissaris*

Geachte mevrouw

Geachte heer

Op grond van artikel 105 van de Wet kunnen rechtspersonen elektronisch geld uitgeven in België met gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de toepassing van de bepalingen van Boek 3 van de Wet en zijn uitvoeringsbesluiten.

Luidens artikel 105 van de Wet kan met name vrijstelling worden verleend aan rechtspersonen:

1° waarvoor geldt dat de totale bedrijfsactiviteiten een gemiddeld uitstaand elektronisch geld genereren dat niet hoger is dan 5.000.000 euro; en

2° waarvoor geldt dat geen enkele van de met het beleid of de uitoefening van de werkzaamheden belaste natuurlijke personen veroordeeld is wegens strafbare feiten in verband met het witwassen van geld of terrorismefinanciering, of zoals bedoeld in artikel 20, § 1, 1°, 2° en 3° van de bankwet.

Deze circulaire strekt ertoe het vrijstellingsbeleid van de Bank op grond van artikel 105 van de Wet nader te omkaderen.

1. Indiening van dossier tot vrijstelling

Volgende inlichtingen dienen door de aanvrager verstrekt te worden opdat de Bank zich een oordeel kan vormen over de aanvrager en kan nagaan of aan de twee wettelijke voorwaarden tot vrijstelling is voldaan:

- 1) een programma van de voorgenomen werkzaamheden;
- 2) een bedrijfsplan met inbegrip van een financiële planning voor de eerste drie boekjaren;
- 3) het bewijs dat de aanvrager beschikt over het vereiste aanvangskapitaal (zie *infra* "2. Draagwijdte van de vrijstelling", tweede streepje);
- 4) een beschrijving van de maatregelen voor de bescherming van geldmiddelen die zijn ontvangen in ruil voor elektronisch geld dat is uitgegeven;
- 5) een beschrijving van de interne controlemechanismen die zijn opgezet om te voldoen aan de verplichtingen bepaald bij de Verordening (EG) nr. 1781/2006¹ en bij de wet van 11 januari 1993;
- 6) een beschrijving van de organisatiestructuur van de aanvrager;
- 7) de identiteit van de aandeelhouders;
- 8) de identiteit van de personen die deelnemen aan het bestuur of het beleid van de aanvrager, en van de personen die deelnemen aan de effectieve leiding van de activiteit van uitgifte van elektronisch geld, en, in voorkomend geval, van het betalingsdienstenbedrijf;
- 9) de identiteit van de commissaris-revisor of commissarissen-revisoren;
- 10) de rechtsvorm en de statuten van de aanvrager;
- 11) het adres van hoofdbestuur van de aanvrager.

2. Draagwijdte van de vrijstelling

Mits aanvaarding van het dossier tot vrijstelling verleent de Bank vrijstelling van alle bepalingen van Boek 3 van de Wet met uitzondering van volgende bepalingen:

- artikel 65, dat vereist dat de vrijgestelde rechtspersoon wordt opgericht in de rechtsvorm van een handelsvennootschap, met uitzondering van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid die is opgericht door één enkele persoon;
- artikel 68, §1 en §3, die betrekking hebben op de vereisten van professionele betrouwbaarheid en passende deskundigheid. De vrijgestelde rechtspersonen dienen in dit verband de circulaire NBB_2013_02 na te leven. Deze circulaire geeft aan hoe de Bank zowel procesmatig als inhoudelijk te werk gaat bij zogenaamde "*fit & proper*" beoordelingen;
- artikel 71*bis*, dat betrekking heeft op de informatieplicht die de vrijgestelde rechtspersonen ten aanzien van de Bank dienen na te leven in het kader van de "*fit & proper*" beoordelingen, alsook op de voorafgaandelijke goedkeuring door de Bank in geval van benoeming. De in het vorige punt vermelde circulaire is hier tevens van toepassing;
- artikel 72, §2, dat betrekking heeft op de verplichtingen inzake solvabiliteit die door de vrijgestelde rechtspersoon dienen te worden nageleefd². De bepalingen van het reglement van de Bank van 18 juni 2013 zijn evenwel slechts van toepassing voor zover de artikelen van de Wet waarnaar dit reglement verwijst op vrijgestelde rechtspersonen van toepassing zijn. Zo moet het eigen vermogen, waarvan sprake in artikel 5 van dit reglement, voor vrijgestelde rechtspersonen te allen tijde minstens gelijk zijn aan 2 % van het gemiddeld

¹ Verordening (EG) nr. 1781/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 15 november 2006 betreffende bij geldovermakingen te voegen informatie over de betaler.

² Reglement van de Nationale Bank van België van 18 juni 2013 op het eigen vermogen van de instellingen voor elektronisch geld en de belegging van de geldmiddelen die in ruil voor het uitgegeven elektronisch geld worden ontvangen

uitstaand elektronisch geld.³ Wanneer een vrijgestelde rechtspersoon zijn activiteiten niet lang genoeg heeft uitgeoefend, wordt deze vereiste beoordeeld op basis van het uitstaande bedrag aan elektronisch geld als geraamd in het bedrijfsplan;

- artikel 77, dat betrekking heeft op het verrichten van andere werkzaamheden dan de uitgifte van elektronisch geld, desgevallend mits de voorafgaandelijke toestemming van de Bank;
- artikel 78, dat aan de vrijgestelde rechtspersoon oplegt om maatregelen te nemen ter bescherming van de geldmiddelen ontvangen van de houders van elektronisch geld in ruil voor het uitgegeven van elektronisch geld;
- Titel 2, Hoofdstuk 1, Afdelingen 4 en 5 (artikel 81 t/m 90), die betrekking hebben op het toezicht en uitzonderlijke maatregelen en sancties ten aanzien van de vrijgestelde rechtspersonen.

In afwijking van artikel 84 van de Wet, voorzover het artikel 28, eerste lid van de Wet van toepassing verklaart, mag de vrijgestelde rechtspersoon die in hoofdzaak commerciële activiteiten uitoefent die geen verband houden met de uitgifte van elektronisch geld, mits voorafgaandelijke goedkeuring door de Bank, de opdracht van commissaris toevertrouwen aan één of meer revisoren die daartoe niet door de Bank erkend zijn overeenkomstig artikel 222 van de bankwet.⁴ Deze revisor dient de door de Wet en deze circulaire opgelegde verplichtingen in hoofde van de erkende commissaris naar de Bank toe na te leven (zie in het bijzonder *infra*, “4. Rol van de erkende commissaris”).

3. Gevolgen van de vrijstelling

De rechtspersonen die vrijgesteld zijn, worden ingeschreven op een daartoe door de Bank bijgehouden lijst. De website vermeldt dat deze rechtspersonen zijn vrijgesteld.

Voorts vereist artikel 105, § 3 van de wet dat de rechtspersonen:

- 1° hun maatschappelijke zetel hebben in België en hun activiteit van uitgifte van elektronisch geld daadwerkelijk op het Belgische grondgebied uitoefenen;
- 2° niet in aanmerking komen voor de regeling inzake wederzijdse erkenning vastgesteld in artikel 91 van de Wet (geen Europees paspoort);
- 3° in de overeenkomst tot regeling van de uitgifte van elektronisch geld bepalen dat het bedrag dat op de elektronische drager mag worden opgeslagen, beperkt is tot 150 euro;
- 4° enkel betalingsdiensten mogen aanbieden die geen verband houden met elektronisch geld, indien voldaan is aan de voorwaarden van artikel 48 van de Wet (over vrijstelling in verband met betalingsdiensten);
- 5° de Bank in kennis stellen van elke verandering in hun situatie die relevant is voor de voorwaarden tot vrijstelling en periodiek verslag uitbrengen aan de Bank over het gemiddeld uitstaand elektronisch geld;
- 6° de bepalingen toepassen van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme die gelden voor instellingen voor elektronisch geld, en van de ter uitvoering ervan genomen besluiten en reglementen.

Periodieke rapportering door vrijgestelde rechtspersonen

Wat 5° hierboven betreft, dient de vrijgestelde rechtspersoon halfjaarlijks verslag uit te brengen aan de Bank over het gemiddeld uitstaand elektronisch geld.

³ Artikel 5 van het reglement van 18 juni 2013 verwijst tevens naar artikel 66 van de Wet, dat het minimum aanvangskapitaal vastlegt op 350 000 €. Artikel 66 is echter niet van toepassing op vrijgestelde rechtspersonen.

⁴ De Bank zal in haar beoordeling onder meer rekening houden met de graad van specialisatie van de respectievelijke activiteiten en de daaraan verbonden risico's, evenals de relatieve omvang van de elektronisch geldactiviteit op de balans en in de resultatenrekening.

Teneinde te beantwoorden aan de statistische vereisten van de Europese Centrale Bank (ECB) dienen de vrijgestelde rechtspersonen bovendien jaarlijks aan de Bank hun balanstotaal op datum van einde boekjaar mee te delen, evenals het uitstaand elektronisch geld op dezelfde datum.

De bovenvermelde rapporteringen dienen te gebeuren door het versturen van een Excel-bestand via de toepassing die de Bank daartoe ter beschikking stelt. De gegevens dienen uiterlijk de eerste werkdag van de tweede kalendermaand volgend op de datum van einde boekjaar aan de Bank meegedeeld te worden. Voor het (halfjaarlijks) verslag over het gemiddeld uitstaand elektronisch geld wordt dit herhaald de eerste werkdag van de tweede kalendermaand volgend op de zes kalendermaanden waarop dit verslag betrekking heeft.

Wat 6° hierboven betreft, dient de vrijgestelde rechtspersoon jaarlijks de verkorte periodieke vragenlijst over de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme in te vullen overeenkomstig de modaliteiten bepaald in circulaire NBB_2014_12.⁵

Daarnaast dienen de personen belast met de effectieve leiding overeenkomstig artikel 78, § 6, derde lid van de Wet jaarlijks een verslag over te maken aan o.a. de Bank over de genomen maatregelen in uitvoering van artikel 78, §§ 1 en 2 van de Wet ter bescherming van de geldmiddelen die in ruil voor het elektronisch geld worden ontvangen en dit via de toepassing die de Bank daartoe ter beschikking stelt.

4. Rol van de erkende commissaris

Op basis van artikel 84 van de Wet dient de vrijgestelde rechtspersoon een door de Bank erkende commissaris aan te stellen.⁶

De erkende commissaris dient zijn wettelijke verplichtingen inzake controle na te leven, voorzover van toepassing op basis van het vrijstellingsbeleid van de Bank⁷.

Hij dient tevens op grond van artikel 85, 5° van de Wet minstens eenmaal per jaar verslag uit te brengen aan de Bank over de deugdelijkheid van de maatregelen die de vrijgestelde rechtspersoon heeft getroffen ter vrijwaring van de geldmiddelen die hij van houders van elektronisch geld ontvangt, met toepassing van artikel 78, §§ 1 en 2.

Tenslotte eist de Bank bijkomend dat de erkende commissaris halfjaarlijks verklaart dat het gemiddeld uitstaand elektronisch geld van de vrijgestelde rechtspersoon het plafond van 5.000.000 euro niet overschrijdt. Dit moet toelaten de juistheid en authenticiteit van de verklaring van de vrijgestelde rechtspersoon in verband met het niet-overschrijden van dit plafond te garanderen.

Een kopie van deze circulaire wordt naar de commissaris(sen), (erkend(e)) revisor(en) van de vrijgestelde rechtspersoon gestuurd.

Met de meeste hoogachting

Mathias Dewatripont
Vice-gouverneur

⁵ Circulaire NBB_2014_12 d.d. 22 oktober 2014 betreffende de verkorte periodieke vragenlijst over de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

⁶ Zie evenwel supra, "2. Draagwijdte van de vrijstelling", vijfde streepje, voor de uitzondering op dit principe.

⁷ Hij dient bijvoorbeeld niet de maatregelen van interne controle te evalueren gelet op de vrijstelling van artikel 69 van de Wet die een passende interne controle oplegt.